

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

С.Г. Набока

«21» березня 2024 р.

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

спеціальності	014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність	014.11 Середня освіта (Фізична культура)
за освітньо-професійною програмою	Середня освіта (Фізична культура)

Дніпро-Слов'янськ – 2024 р.

Програма комплексного кваліфікаційного іспиту для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) (предметна спеціальність: 014.11 Середня освіта (Фізична культура))

Розробники:

Цибулько Л.Г., професорка, докторка педагогічних наук, завідувачка кафедри педагогіки факультету гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Холодний О.І., доцент, кандидат педагогічних наук, декан факультету фізичного виховання, доцент кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Макаренко А.В., доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медико-біологічних основ охорони життя та цивільного захисту факультету фізичного виховання ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Шайда О.Г., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри медико-біологічних основ охорони життя та цивільного захисту факультету фізичного виховання ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні вченої ради факультету фізичного виховання.

Протокол №5 від «08» лютого 2024 р.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

«21» березня 2024 р.,

протокол №6

ПЕРЕДМОВА

Підсумкова атестація осіб, які здобувають перший (бакалаврський) рівень вищої освіти в ДДПУ, – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, компетентностей вимогам стандартів вищої освіти (за наявності) та відповідної освітньої програми.

Атестація є оцінкою результатів навчання, набутих здобувачем вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) у процесі навчання за освітньою програмою «Середня освіта (Фізична культура)», які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

До підсумкової атестації допускаються здобувачі, які успішно виконали обов'язковий і вибіркового компоненти освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти зазначеної категорії, відповідний навчальний план та не мають академічної чи фінансової заборгованості.

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура) проходить у формі комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності: Теорія і методика фізичного виховання, Педагогіка, Психологія, Фізіологія людини, фізичних вправ та спорту.

Організація та проведення (підсумкової) атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи атестаційної комісії у "ДДПУ"». Режим доступу: <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/normativ/001.pdf>

Атестація здійснюється:

- на підставі оцінки якості засвоєння освітніх компонентів відповідної освітньої програми «Середня освіта (Фізична культура)», рівня професійних знань, умінь та навичок, ступеня сформованості компетентностей;
- за допомогою засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньої програми підготовки з дотриманням дидактичних принципів формування і реалізації системи засобів діагностики.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою комплексного кваліфікаційного іспиту є контроль рівня загальної педагогічної культури випускників і перевірка фактичних знань, умінь та навичок з фундаментальних розділів ТМФВ, які необхідні при викладанні фізичної культури в закладах загальної середньої освіти і є базовими для успішного продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Програма комплексного кваліфікаційного іспиту містить основні й найбільш важливі в ідейно-теоретичному та практичному відношенні питання з курсів «Гімнастика з методикою викладання», «Спортивні та рухливі ігри з методикою викладання», «Легка атлетика з методикою викладання», «Плавання з методикою викладання», «Фізичне виховання учнів спец. мед. групи та ЛФК», «Музично-ритмічне виховання», «Організація і методика спортивно-масової роботи, експлуатація спортивних споруд і обладнання», «Основи педагогічної майстерності», «Гігієна шкільна і фізичного виховання».

На іспиті здобувачі повинні продемонструвати знання з теорії і методики фізичного виховання, теоретичні основи фундаментальних розділів педагогіки, та продемонструвати належний рівень сформованості передбачених результатів навчання, в тому числі їх достатність для вирішення завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за спорідненою освітньою програмою, зокрема:

Основними **завданнями** комплексного кваліфікаційного іспиту є оцінка володіння майбутніми вчителями фізичної культури системою предметних та спеціальних знань про способи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, вміння застосовувати їх в умовах конкретної практики.

Згідно з вимогами освітньої програми «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) РВО та робочими навчальними програмами зазначених вище дисциплін, здобувачі повинні **набути** відповідних компетентностей (як динамічного поєднання знань, розуміння, навичок, умінь і здатностей) та **продемонструвати належний рівень** сформованості передбачених результатів навчання, в тому числі їх достатність для вирішення завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за спорідненою освітньою програмою, зокрема:

знання, що стосуються методологічних засад змісту та структури шкільного курсу фізичної культури в закладах загальної середньої та передвищої освіти відповідно;

вміння: робити науково-методичний аналіз матеріалу шкільного курсу фізичної культури, проводити заняття з певних тем; вирішувати різними методами задачі уроку, та організовувати продуктивну роботу учнів та здобувачів щодо пошуку раціональних способів розв'язання;

знати методи і форми управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів та здобувачів.

Перелік дисциплін, що входять в програму комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності дозволяють перевірити рівень сформованості набутих компетентностей та результатів навчання та визначити їх достатність для вирішення завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за спорідненою освітньою програмою, зокрема:

Компетентності, рівень сформованості яких перевіряється на екзамені
ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 11. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 10 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 11 Здатність застосовувати softskills-навички в практичних ситуаціях.
ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів
ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
ФК 4 Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).
ФК 5 Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності.
ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.
ФК 7 Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.
ФК 8. Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у закладах загальної середньої освіти та спеціалізованої позашкільної (спортивної) освіти.
ФК 9. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності й корекції освітнього процесу з фізичного виховання
ФК 10. Здатність до опанування та використання педагогічних, медико-біологічних, інформаційних технологій для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей учнів і самостійного розроблення методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку дитини
ФК 11 Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, до розроблення методик і технологій з метою розвитку рухових умінь і навичок учнів та їхніх фізичних (рухових) якостей на основі розуміння й застосування засад фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки; здійснення профілактики травматизму.
ФК 12 Здатність складати робочі плани, конспекти практичних і теоретичних занять, фінансові документи для забезпечення освітнього процесу з фізичної культури в закладах загальної середньої та спеціалізованої (спортивної) освіти дітей та молоді.
ФК 13 Здатність оволодівати базовими й новими видами фізкультурної діяльності, здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.
ФК 14 Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з учнями в закладах середньої та професійної освіти, здійснювати позакласну спортивно-масову, організаційну та навчально-методичну фізкультурно-оздоровчу роботу.
ФК 15 Здатність розвивати в учнів уміння й навички дій різних видів рухової активності, а також роботи в команді, взаєморозуміння та взаємодопомоги методами й засобами фізичного виховання.
ФК 16 Здатність до використання психолого-педагогічних знань в організації освітньо-виховного процесу з фізичного виховання та основ військової підготовки у ЗСО.
ФК 17 Здатність дослідити та визначити проблему, а також ідентифікувати обмеження, зокрема

ті, що пов'язані з питаннями психічного здоров'я; навички міжособистісної взаємодії та спілкування; здатність усвідомленого вибору психо-корекційних, психотерапевтичних та психо-консультативних стратегій.

**Програмні результати навчання,
рівень сформованості яких перевіряється на екзамені**

ПРН 1. Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.

ПРН 2 Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.

ПРН 3. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ПРН 4. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.

ПРН 5. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН 7. Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН 8. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

ПРН 9. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

ПРН 10 Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 11. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН 12. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

ПРН 13 Знає та вміє застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок.

ПРН 14. Знає і застосовує у практичній діяльності основні положення в галузі фізичної культури; володіє актуальними технологіями інтегрального гармонійного розвитку людини, технологіями контролю й корекції функціонального та психофізіологічного стану, засобами й методами управління станом людини

ПРН 15. Знає закони й принципи, теорію й методику розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності; правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги.

ПРН 16. Знає закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей у різних видах рухової активності; біологічні, соціальні, психологічні та інші фактори збереження здоров'я, а також біологічні, соціальні, психологічні й духовні чинники, що обумовлюють значущість професії фахівця в галузі фізичного виховання та спорту.

ПРН 17. Знає основні принципи користування сучасними інформаційними технологіями для вирішення професійних завдань; використовує засади природничо-наукових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 18. Знає види та форми методичної й організаційної роботи для проведення навчальної роботи в галузі фізичної культури в закладах середньої та професійної освіти, здійснення позакласної спортивно-масової, організаційної та навчально-методичної роботи.

ПРН 19. Володіє педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у дітей і вміє самостійно розробляти методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку дитини.

ПРН 20. Володіє руховими вміннями й навичками в обраному виді спорту на рівні кваліфікованого спортсмена, руховими навичками в базових видах спорту на рівні масових розрядів; удосконалює руховий арсенал шляхом формування рухових умінь і навичок в інших

видах спорту

ПРН 21. Уміє самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми дошкільного віку та учнями в закладах дошкільної, середньої та професійної освіти, здійснювати позакласну фізкультурно-оздоровчу і спортивно-масову роботу (зокрема зі спортивного туризму й орієнтування).

ПРН 22. Володіє базовими й новими видами фізкультурної діяльності, уміє здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, зокрема за допомогою інформаційнокомунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку

ПРН 23. Уміє розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту і типових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей групи та окремих учнів.

**1. ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ
комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності:
Теорія і методика фізичного виховання, Педагогіка,
Психологія, Фізіологія людини, фізичних вправ та спорту.**

Характеристика тестових завдань

1) Завдання (закритої форми) з вибором однієї правильної відповіді

Завдання має основу та 3-4 варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо учасник ККІ вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей.

2) Завдання (закритої форми) з вибором 2-х правильних відповідей

Завдання має основу та 3-4 варіантів відповіді, з яких лише два правильні. Завдання вважають виконаним, якщо учасник ККІ вибрав і позначив відповідь (дві літери у 2-х відведених полях) у бланку відповідей.

3) Завдання (закритої форми) на встановлення відповідності

Завдання має основу та інформацію позначеною буквами; виконання завдання передбачає встановлення відповідності або послідовності застосування.

4) Завдання (відкритої форми) з короткою відповіддю

Завдання має основу та передбачає запис доповнення поданого речення або визначення окремими словами.

Завдання вважають виконаним, якщо учасник ККІ записав вірну відповідь (коротка відповідь у відведеному полі) у бланку відповідей.

5) Завдання (відкритої форми) з розгорнутою відповіддю

Завдання має основу та передбачає виконання завдання у творчому стилі:

- диференціювати;
- узагальнювати;
- комплексно застосовувати набуті методичні знання під час складання фрагментів навчально-виховного процесу.

Завдання вважають виконаним, якщо учасник ККІ в бланку відповідей записав твердження, обґрунтував їх і навів приклади.

2. СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ

Білет ККІ складається із **30 тестових завдань**, які мають наступні форми:

10 завдань (закритої форми) з вибором однієї правильної відповіді (по 1 балу за кожну правильну відповідь), **максимум становить 10 балів**;

10 завдань (закритої форми) з вибором двох правильних відповідей (по 1 балу за кожну правильну «відповідь-букву»), **максимум становить 20 балів**;

5 завдань (закритої форми) на встановлення відповідності чи відновлення послідовності (по 1 балу за кожну правильну відповідь на 4 питання), **максимум становить 20 бали**;

1 завдання (відкритої форми) завдання з короткою відповіддю на відновлення послідовності, **максимум становить 10 балів**;

4 завдання (відкритої форми) з розгорнутою відповіддю (по 10 балів за бездоганне виконання кожного), **максимум становить 40 балів**;

Максимальна кількість балів за весь тест – **100 балів**.

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)
(денна та заочна форма навчання)
Атестація

КОМПЛЕКСНИЙ КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ

БІЛЕТ № 1

I. Тестові завдання закритої форми:

*- з вибором однієї правильної відповіді
(тести № 1 – 10) оцінюються по 1 балу кожне.*

1. Сила - це:

- А) комплекс різних проявів людини в певній руховій діяльності, в основі яких лежить поняття «м'язове зусилля»;
- Б) здатність людини проявляти м'язові зусилля різної величини в можливо короткий час;
- В) здатність людини проявляти великі м'язові зусилля.

2. Яка, з числа вказаних, послідовність виконання загальнорозвиваючих вправ на ваш погляд правильніша ?

- А) ходьба, біг, стрибки, вправи для формування правильної постави, вправи для ніг, рук, тулуба;
- Б) вправи для формування правильної постави, ходьба, повільний біг, вправи для рук, тулуба, ніг;
- В) повільний біг, стрибки, вправи для ніг, рук, тулуба, ходьба, вправи для формування правильної постави.

3. Відповідно до стану здоров'я, фізичного розвитку, рівня фізичної підготовленості всі школярі розподіляються на наступні медичні групи:

- А) основну, підготовчу, спеціальну;
- Б) без відхилень у стані здоров'я; з відхиленнями у стані здоров'я;
- В) оздоровчу, фізкультурну, спортивну.

4. Фізіологічними особливостями першої фази формування рухової навички є:

- А) широка іррадіація процесів збудження в корі головного мозку;
- Б) стабілізація процесу збудження і чітке узгодження процесів збудження і гальмування;
- В) активна участь в управлінні рухами вищих відділів центральної нервової системи.

5. У фізичному вихованні широке застосування вербальних і наочних методів навчання і невисока «моторна щільність» характерні для:

- А) уроків закріплення і вдосконалення учбового матеріалу;
- Б) контрольних уроків;
- В) уроків освоєння нового матеріалу.

6. Рухові дії, які направлені на реалізацію завдань фізичного виховання, сформовані і організовані з його закономірностями, називаються:

- А) фізичними вправами;
- Б) рухомими якостями;
- В) руховими уміннями;
- Г) фізичним вдосконаленням.

7. Здатність протистояти фізичному стомленню в процесі м'язової діяльності називається:

- А) функціональною стійкістю;
- Б) біохімічною економією;
- В) тренуваністю;
- Г) витривалістю.

8. Сенситивний період - це :

- А) період, найбільш сприятливий для формування певних психічних функцій особистості, який зумовлений особливою чутливістю психіки до певних подразників;
- Б) період, найбільш сприятливий для формування певних психічних функцій особистості, внаслідок цілеспрямованого педагогічного впливу;
- В) період, найбільш сприятливий для формування тих чи інших рис особистості.

10. Навчальні плани і програми по фізичному вихованню для загальноосвітніх шкіл розробляються:

- А) директором школи;
- Б) вчителем фізичної культури;
- В) державними органами (міністерствами, комітетами).

*- з вибором декількох правильних відповідей
(тести № 11 – 20) оцінюються по 2 бали кожне.*

11. Фізичні вправи класифікують за такими ознаками:

- А) переважного впливу на прояв і розвиток фізичних якостей (силові, швидкісні, швидкісно-силові, на витривалість, на спритність, на гнучкість на рівновагу);
- Б) за їх значенням для вирішення освітніх завдань (основні, підготовчі, підвідні);
- В) за їх значенням для розвитку тої чи іншої групи м'язів;
- Г) за видами спорту (гімнастичні, ігрові, легкоатлетичні тощо);

12. Метод безперервної вправи передбачає:

- А) тривалий біг;
- Б) тривалу ходьбу на лижах;
- В) тривале виконання ациклічних вправ;

13. Визначити базові критерії якості виконання фізичних вправ:

- А) автоматизм на рівні динамічного стереотипу, стабільність в умовах втоми, змагання;
- Б) цілісність, пластичність, естетичність, мобільність, ефективність і т.д.
- В) правильне виконання, стабільність, нервово-м'язова працездатність;
- Г) автоматизм, самоконтроль.

14. Визначити основні ланки національної системи фізичної культури:

- А) дошкільні навчально-виховні заклади, заклади загальної середньої освіти;
- Б) клуби, команди, центри фізичного удосконалення людини;
- В) професійно-технічні навчальні заклади, заклади вищої освіти;

15 – 20 аналогічно.

*- на встановлення відповідності, чи відновлення послідовності
(тести № 21– 25) (оцінюються в 4 максимальних бали)*

21. Визначити послідовність навчання руховій дії:

- А) безпосереднього розучування техніки рухової дії в цілому;
- Б) безпосереднього розучування техніки рухової дії по частинах;
- В) створення загального первинного уявлення (сислового і зорового) про рухову дію і спосіб її виконання;
- Г) розучування загально підготовчих вправ.

22 – 25 аналогічно

II. Тестові завдання відкритої форми

*- на доповнення поданого речення або визначення окремими словами (тест № 26)
(оцінюється 10 балами)*

**26. Для національної системи фізичного виховання характерний цілий комплекс засобів. При цьому основним засобом вирішення завдань фізичного виховання і досягнення його мети є _____
допоміжним засобом є _____**

- творчого характеру (тест № 27-30) (оцінюється 10 балами за здатність здобувачів диференціювати, узагальнювати та комплексно застосовувати набуті методичні знання під час складання фрагментів навчально-виховного процесу.

27. У процесі фізичного виховання застосовуються різноманітні методи і методичні прийоми. Перелічите та коротко характеризуйте їх. _____

30. Принцип доступності й індивідуалізації. Реалізація даного принципу передбачає: _____

Затверджено на засіданні кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації протокол № 8 від «12» лютого 2024 р.

Екзаменатор

доц. Холодний О.І.

Завідувач кафедри ТМОФВіР

проф. Федь І.А.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Екзаменаційний білет містить 30 завдань, які охоплюють фундаментальні та визначальні теми в системі вивчення дисциплін, що виносяться на іспит.

Перший блок завдань, що представляє теоретичну частину, складається з тестових запитань-завдань закритого типу. Другий блок (практичний) складається з тестових запитань-завдань відкритого типу.

Здобувач має продемонструвати здатність моделювати фрагменти діяльності фахівця на етапі засвоєння нових знань та характеризувати вжиті методи і прийоми навчання та виховання. Зміст кожного з варіантів включає завдання репродуктивного, репродуктивно-продуктивного, продуктивного або творчого характеру, питання спрямовані на активізацію мислення студента, на застосування вміння аналізувати, доводити, обґрунтовувати свою думку.

Тести та завдання підібрано так, що відповіді на них повинні продемонструвати рівень компетентностей, набутих здобувачами з усіх дисциплін фахової підготовки. Слід відзначити рівнозначність варіантів завдань за складністю.

Відповіді здобувачів вищої освіти на комплексному кваліфікаційному іспиті повинні свідчити про розуміння завдань удосконалення системи фізичного виховання в Україні, наявність високого професійно-педагогічного потенціалу особистості, розуміння свого призначення в суспільстві, поєднання фундаментальних знань із професійними вміннями і навичками; сформованість професійних якостей: високу моральність, духовну культуру, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей; загальну культуру; виразність та культуру володіння державною мовою.

Під час визначення досягнень здобувачів із кожної дисципліни комплексного кваліфікаційного іспиту загальними об'єктами аналізу стали такі орієнтири:

- характеристика відповіді: елементарна, фрагментарна, логічна, доказова, обґрунтована;
- якість знань: правильність, повнота, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- рівень оволодіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, робити висновки;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, формулювати припущення, розв'язувати задачі;
- самостійність оцінних суджень.

Загальна (кінцева) оцінка за відповідь здобувача на комплексному кваліфікаційному іспиті визначається шляхом складання кількості балів, виставлених за відповідь.

Атестаційний екзамен вважається успішно складеним лише за умов, коли здобувач набрав **не менше 60** тестових балів.

Якщо ж учасник атестації набрав **менше 60** тестових балів, то такий здобувач вважається таким, що не склав атестаційний екзамен.

Кожен здобувач, який набрав не менше 60 тестових балів, одержує відповідний бал (від 60 до 100) за 100-бальною шкалою оцінювання та відповідну

оцінку за національною системою оцінювання з урахуванням наступної таблиці відповідності

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100 балів	відмінно
75 – 89 балів	добре
60 – 74 балів	задовільно
26 – 59 балів	незадовільно
0 – 25 балів	неприйнятно

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Теорія і методика фізичного виховання, як наукова та навчальна дисципліна. Предметі зміст теорії і методики фізичного виховання. Вихідні поняття теорії і методики фізичного виховання. Методи дослідження в теорії і методиці фізичного виховання

Система фізичного виховання. Основи української національної системи фізичного виховання. Умови функціонування системи фізичного виховання. Мета системи фізичного виховання в Україні. Основні завдання фізичного виховання.

Засоби фізичного виховання. Фізичні вправи, як основний засіб фізичного виховання. Техніка фізичних вправ. Характеристики рухів. Основні умови раціональної спортивної техніки. Класифікація фізичних вправ. Природні сили як засіб фізичного виховання. Гігієнічні фактори як засіб фізичного виховання.

Принципи побудови процесу фізичного виховання. Принципи побудови процесу фізичного виховання. Визначення поняття. Принцип свідомості й активності учнів. Принцип наочності. Принцип доступності й індивідуалізації. Принцип систематичності. Принцип міцності і прогресування.

Методи фізичного виховання. Методи фізичного виховання. Практичні методи. Методичні прийоми вправлення. Метод використання слова. Метод демонстрації. Засоби навчання. Загальні вимоги до підбору і використання методів.

Основи методики вдосконалення фізичних якостей. Загальна характеристика фізичних якостей людини та методика їх удосконалення. Основи методики розвитку сили. Основи методики розвитку пружкості. Основи методики вдосконалення витривалості. Основи методики розвитку гнучкості. Основи методики вдосконалення спритності.

Загальні основи навчання рухових дій. Особливості навчання у фізичному вихованні. Рухові уміння і навички. Механізми формування рухових дій. Структура процесу навчання рухових дій. Організація навчальної діяльності.

Теорія і методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку. Завдання і засоби фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку. Вікові особливості фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей раннього і дошкільного віку. Форми організації занять фізичними вправами з дітьми раннього і дошкільного віку.

Теорія і методика фізичного виховання школярів. Урок, як основна форма фізичного виховання школярів. Підготовка учнів до самостійних занять фізичними вправами. Форми фізичного виховання протягом навчального дня. Позакласні заняття фізичними вправами. Фізичне виховання учнів поза школою. Планування і контроль роботи з фізичного виховання школярів. Учитель фізичної культури – організатор розумного способу життя.

Теорія і методика оздоровчо-рекреативної і реабілітаційної фізичної культури. Загальна характеристика оздоровчої фізичної культури. Теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури.

ПЕДАГОГІКА.

Загальні основи педагогіки. Педагогіка як наука і навчальний предмет. Її зв'язок з іншими науками. Методи науково-педагогічних досліджень. Загальні закономірності розвитку особистості. Вікові та індивідуальні особливості розвитку.

Теорія навчання з основами школознавства. Поняття і суть процесу навчання. Закономірності і принципи навчання. Зміст освіти в національній школі. Методи, прийоми та засоби навчання. Форми організації навчання. Критерії та функції перевірки і оцінки знань, умінь і навичок. Науково-теоретичні засади управління загальною освітою в Україні. Планування та керівництво загальноосвітнім навчальним закладом. Організація методичної роботи в школі.

Основи педагогічної майстерності. Педагогічна майстерність у професійній діяльності вчителя. Вивчення передового педагогічного досвіду – шлях до педагогічної майстерності. Педагогічна техніка як складник педагогічної майстерності.

Теорія виховання. Закономірності та принципи виховання. Характеристика основних напрямів змісту виховання. Загальні методи виховання. Організаційні форми виховної роботи. Організаційні форми виховної роботи. Взаємозв'язок школи, сім'ї та громадськості у справі виховання. Виховання особистості в колективі.

Історія педагогіки. Педагогіка в державах стародавнього світу. Школа й педагогіка в Європі епохи Середньовіччя та Відродження. Я.А. Коменський – засновник педагогіки Нової доби. Школа і педагогічна думка країн Європи XVII-XVIII ст. Національна система виховання і педагогіка в епоху українського Відродження. Вітчизняний педагог К.Д. Ушинський. Український педагог А.С. Макаренко. Український педагог В.О. Сухомлинський

Основи педагогічної майстерності. Педагогічна майстерність у професійній діяльності вчителя. Педагогічна техніка вчителя як складник педагогічної майстерності вчителя.

Теорія виховання. Основні закономірності і принципи виховання. Зміст виховання в українській національній школі. Загальні методи виховання. Організаційні форми виховної роботи. Взаємозв'язок школи, сім'ї та громадськості у справі виховання. Педагогічні основи виховної діяльності громадських організацій дітей, підлітків і дорослих.

ПСИХОЛОГІЯ.

Вступ до психології. Предмет, завдання та розвиток психології як науки. Методи психології.

Сенсорно-перцептивна сфера особистості. Відчуття як початкова ланка пізнавальних процесів. Сприймання людини як форми її чуттєвого пізнання дійсності.

Психічні процеси. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності. Мислення в системі пізнавальної діяльності. Поняття про мову та мовлення. Поняття про увагу. Увага як форма організації психічної діяльності.

Емоційно-вольова сфера особистості. Емоції та почуття. Поняття про волю і вольову поведінку.

Особистість у діяльності та спілкуванні. Особистість як категорія загальної психології. Спілкування як умова розвитку особистості.

Індивідуально-типологічні властивості людини. Темперамент та характер особистості. Поняття про задатки та здібності в психології

ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ, ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ТА СПОРТУ.

Фізіологія людини Загальні закономірності росту і розвитку організму. Фізіологія центральної нервової системи. Фізіологія рухового апарату. Фізіологія системи крові та кровообігу. Фізіологія системи дихання.

Фізіологічна характеристика та класифікація фізичних вправ. Фізіологічні механізми і закономірності розвитку фізичних якостей. Фізіологічні механізми і закономірності розвитку фізичних навичок. Фізіологічні основи вдосконалення фізичних навичок. Фізіологічні механізми адаптації та резервні можливості організму при спортивній діяльності. Передстартовий стан, розминка і стійкий стан. Механізми втоми. Фізіологічні механізми відновлення і фізична працездатність спортсмена.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Основна

1. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закладів фіз. виховання і спорту : в 2 т. / під ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 1. – 391 с.

2. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закладів фіз. виховання і спорту : в 2 т. / під ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – 367 с.

3. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / Б. М. Шиян. – Т. : Навчальна книга – Богдан, 2004. – Ч. 1. – 272 с. – .

4. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : [підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту] / Б. М. Шиян. – Т. : Навчальна книга – Богдан, 2004. – Ч. 2. – 248 с.

Допоміжна

1. Куц О.С. Інтенсифікація формування знань з теорії та методики фізичного виховання учнівської молоді: навчальний посібник / О.С. Куц, В.І. Романова – Рівне: О. Зень, 2017. – 384 с.

2. Москаленко Н.В. Орієнтовні уроки фізичної культури в початковій школі з інтерактивними методами навчання для 1 – 4 класів / Москаленко Н.В., Лаврова Л.В., Савченко В.А., Гут Л.М. – Д.: Україна, 2012. – 348 с.

3. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання: Навчальний посібник / Л.П. Сергієнко – Харків: «ОВС», 2007. – 271 с.

4. Сергієнко Л. П. Терміни і поняття у фізичній культурі – Л.П. Сергієнко. – Тернопіль: Навчальна книга -Богдан, 2011.- 264 с.

ПЕДАГОГІКА

Основна

1. Креативна педагогіка : 144 форми, прийоми і методи роботи для твор. навчання і виховання : [метод. посіб.] / [упоряд. Н. Харченко]. - Київ : Шкільний світ, 2017.. - 93 с.

2. Козловський Ю. М. Педагогіка: навч. посіб. / Ю. М. Козловський, Л. В. Дольнікова ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018.. - 231 с.

3. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні . Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с.

4. Основи соціалізації особистості : навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 " Соціальна педагогіка" / Л. В. Вікторова [та ін.] ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017.. - 473 с.

5. Педагогіка: навч. посіб. / уклад. І. В. Ковальчук ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці: Рута, 2018.. - 427 с.

6. Петровська Т. В. Педагогіка. Дидактичні матеріали: [навч. посіб.] / Т. В. Петровська. - 2-ге вид., без змін. - Київ: Олімпійська література, 2018. - 178 с.

7. Словник педагогічних та психологічних термінів: до дисциплін: "Педагогіка", "Педагогіка новаторства", "Педагогіка та психологія вищої школи", "Методика виховної роботи та основи педагогічної майстерності", "Педагогічний менеджмент": для здобувачів вищ. освіти ден. та заоч. форм здобуття освіти пед. спец. / [уклад.: Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна ; під. заг. ред. Н. А. Несторук] ; ДВНЗ "Донбас. держ. пед. ун-т", Горлів. ін-т інозем. мов, Каф. психології та педагогіки. - Бахмут ; Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2019.. - 131 с.

Допоміжна

1. Балахтар В. В. Педагогіка і психологія в соціальній роботі: навч.-метод. посіб. / Валентина Балахтар ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - Київ: Талком, 2017.. - 443 с.

2. Гендерна педагогіка: навч. посіб. / [О. А. Луценко та ін. ; за заг. ред. О. А. Луценко] ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. - Суми: Цьома С. П., 2018.. - 302 с.

3. Кислашко О. П. Християнська педагогіка : навч. посіб. / Олександр Кислашко, Ірина Сіданіч. - Київ : Східноєвропейська гуманітана місія, 2018.. - 480 с.

4. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка = Инновации в образовании: философия, психология, педагогика : зб. наук. ст. : у 2 ч. / [за заг. ред. О. В. Зосименко] ; КЗ "Сум. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти" (Суми, Україна) [та ін.] = Educational innovations: philosophy, psychology, pedagogy. - Суми : Цьома С. П. [вид.], 2018 . Ч. 1 / [редкол.: М. А. Бойченко та ін.]. - 2018.. - 359 с.

5. Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання: зб. наук. праць V Міжнар. наук.-практ. конф., 17-18 квіт. 2019 р. / за заг. ред. Ю. О. Долинного ; [редкол.: В. Д. Ковальов та ін.] ; Донбас. держ. машинобуд. акад. [та ін.]. - Краматорськ: ДДМА, 2019.. - 387 с.

6. Тверезовська Н. Т Інформаційні ресурси забезпечення соціально-педагогічної діяльності : навч. посіб. для студентів ОС "Бакалавр" спец. 6.010106 "Соціальна педагогіка" / Н. Т. Тверезовська, Л. В. Вікторова, А. Б. Кочарян ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017. - 417 с.

7. Хайруліна В. М. Педагогіка добротворення: наук.-метод. посіб. / В. М. Хайруліна ; Нац. акад. пед. наук України. - Київ: Нац. акад. пед. наук, 2018.. - 415 с.

ПСИХОЛОГІЯ

Основна

1. Дуткевич Т. Загальна психологія. Теоретичний курс. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 388с. 2. Загальна психологія: підруч. / В. П. Москалець. Київ: Ліра-К, 2020. 564 с.

2. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с.

3. Ільїна Н., Мисник С. Загальна психологія: теорія та практикум. Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2017. 352с.

4. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питання і відповідях. Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2018. 239с.

5. Максименко С.Д. Загальна психологія. Видання 3-є перероблене та доповнене. Навчальний посібник., К.: Центр учбової літератури, 2017. 272с.

6. Писоцький В., Горянська А. Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі. Київ: КНТ, 2019. 144с.
7. Психологія діяльності людини : рекомендаційний бібліографічний покажчик / укладач І. О. Міщенко. – Запоріжжя : НБ НУ «Запорізька політехніка», 2019. 36 с.
8. Скрипченко О.В., Долинська Л.В. Загальна психологія. Підручник. К.: Каравела, 2019. 464с.
9. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
10. Соціометрія: методичні вказівки до виконання ІНДЗ / Укл.: Філіпчук Н.В., Сибірка Л.А., Тодорюк С.І. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т , 2019 . – 30 с.

ФІЗІОЛОГІЯ ЛЮДИНИ, ФІЗИЧНИХ ВПРАВ ТА СПОРТУ

Основна

1. Анатомія і фізіологія людини. Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2021. – 135 с.
2. Актуальні аспекти медичних знань: підручник /Н.В. Гутарева, А.В. Макаренко, Ю.Ю. Мусхаріна - Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. - 309 с.
3. Макаренко А.В., Гутарева Н.В. Фізіологічне обґрунтування функціональних процесів окремих органів і систем : навч.-метод. посібн. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. - 195 с.
4. Основи наукових досліджень у фізіології: методичні рекомендації / А.В. Макаренко, В.Г.Яковенко - Слов'янськ: Вид-во Б.І. Моторін, 2020. 32 с.
5. Сокрут В.М., Синяченко О.В., Сокрут О.П. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Нейрореабілітація: національний підручник / за заг. ред. проф. В.М. Сокрута. Слов'янськ-Тернопіль, Київ: «Друкарський двір», 2020. Т.2. 340 с.
6. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. — Краматорськ: Каштан, 2019. — 480 с., 32 іл.

Допоміжна

1. Земцова І. І. Спортивна фізіологія : навчальний посібник / І.І. Земцова. – Київ: Олімпійська література, 2018. - 208 с.
2. Михалюк Є.Л. Актуальні питання спортивної медицини / Монографія. – Запоріжжя, ЗДМУ. -2017. -160 с
3. Спортивна медицина : практикум для практичних занять та самостійної роботи студентів ІV курсу медичних факультетів спеціальностей “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Стоматологія”./ Є.Л. Михалюк – Запоріжжя, ЗДМУ. 2018. – 80 с.
4. Спортивна медицина [Текст] : електронний підручник / Д. В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко, О. Р. Барладин [etal.]. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2018. – 192 с.